პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

СССР

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 254 (20295) — პარასკევი, 4 ნოემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

თათბირი სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში

2 ნოემბერს სკკპ ცენტრალური კომიტეტში გაიმართა თათბირი ცენტრალური ორგანოების, სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებთან. თათბირზე განიხილეს, თუ როგორ სრულდება პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებანი მოსახლეობის სასურსათო მომარაგების გაუმჯობესების, ქვეყნის სგროსამრეწველო კომპლექსის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების შესახებ, რაც გარდაქმნის უპირველესი, გადაუდებელი ამოცანაა.

თათბირი შესავალი სიტყვით გახსნა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ მ. ს. გორბაჩოვმა.

განსახილველ საკითხზე ინფორმაცია გააკეთა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ ი. დ. მასლიუკოვმა.

შემდეგ გამოვიდნენ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, სსრ კავშირის სახაგრომრეწვის თავმჯდომარე ვ. ს. მურახოვსკი, სსრ კავშირის აღმოსავლეთის რაიონების მშენებლობის მინისტრი ა. ა. ბაბენკო, სსრ კავშირის მინერალური სასუქის წარმოების მინისტრი ნ. მ. ოლშანსკი, სსრ კავშირის ქვანახშირის მრეწველობის მინისტრი მ. ი. შჩადოვი, სსრ კავშირის სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარე ს. ი. მანკინი, სსრ კავშირის საავიაციო მრეწველობის მინისტრი ა. ს. სისკოვი, სსრ კავშირის სახალხო განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე გ. ა. იაგოდინი, სსრ კავშირის საშაოლო მანქანათმშენებლობის მინისტრი ლ. დ. რიაბეევი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ბიუროს თავმჯდომარე ი. ს. სილაევი, სსრ კავშირის ქიმიური მრეწველობის მინისტრის პირველი მოადგილე ა. ნ. უსტაჩარცევი, სსრ კავშირის საშინაო მასალათა მრეწველობის მინისტრი ს. ფ. ბობროვნინი, რომლებმაც [illegible] პრობლემებთან დაკავშირებით გაწეული მუშაობისა და არსებული წინადადებების შესახებ.

დასასრულ თათბირზე გამოვიდა მ. ს. გორბაჩოვი.

თათბირის მუშაობაში მონაწილეობდნენ აბხაზეთი ვ. ი. ვორკატიკოვი, ლ. ნ. ზაიკოვი, ი. კ. ლიგაჩოვი, ნ. ი. რიჟკოვი, ნ. ნ. სლიუნკოვი, ა. პ. ბირიუკოვი, ა. ვ. ვლასოვი, ი. დ. ბაკლანოვი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები ი. პ. ბატალინი, ი. ს. ბელიუსოვი, ვ. კ. გუსეევი, ლ. ა. ეორონინი, ვ. მ. კამენცევი, ბ. ლ. ტოლსტიხი, საკავშირო პროფსაბჭოს თავმჯდომარე ს. ა. შალაევი, საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ი. მირონენკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს აპარატის პასუხისმგებელი მუშაკები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები.

(საკდისი).

სსრ კავშირი ჩვენი საერთო სახლია

„პრავდის“ „მრავალ მაგიდას“ უსხედან სკკპ წევრები, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები

● აზერბაიჯანელები და ებრაელები, რუსები და უკრაინელები, კორიაკები და ნენეები, უიგურები და უზბეკები, სომხები და ტაჯიკები, ბელორუსები და ქართველები, ასზე მეტი ერი და ეროვნება ცხოვრობს და შრომობს ჩვენს საერთო სახლში — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირში. დიდი ოქტომბრის შემდეგ თითოეულმა მოკავშირე რესპუბლიკამ, ყოველმა ერმა დიდი ნაბიჯი გადადგეს წინ. მაგრამ 1986 წლის დეკემბერში ალმა-ათაში მომხდარმა ამბებმა, მთიანი ყარაბაღის ირგვლივ, სომხეთსა და აზერბაიჯანში შექმნილმა სიტუაციამ, სუმგაითში დატრიალებულმა ტრაგედიამ, ბალტიისპირეთში, ზოგიერთ სხვა რეგიონში მიმდინარე რთულმა პროცესებმა ცხადყო, რომ უძირაობის წლებს დაღი დაუტყვია ეროვნებათშორისი ურთიერთობის მდგომარეობაზე.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები, პრავდელები შეიკრიბნენ „მრავალ მაგიდასთან“, რათა ერთურთისათვის გაეზიარებინათ აზრი ეროვნებათშორისი ურთიერთობის ყველაზე მწვავე პრობლემებზე.

სხა-ბაასში მონაწილეობდნენ: უაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მბრალი მდივანი ვ. ვ. კოლესნიკი, უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რ. ნ. ნიშანოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილების გამგის მოადგილე, ეროვნებათშორის ურთიერთობათა ქვეგანყოფილების გამგე ვ. ა. მიხაილოვი, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ო. ვ. ჩერქეზია, სსრ კავშირის საპარლამენტო ჯგუფის კომიტეტის წევრი, სსრ კავშირის ფუტბოლის მინისტრი ხ. ვ. ყარაფეოლი, სსრ კავშირის ნავთობგამოფიტური მრეწველობის მინისტრი ნ. ვ. ლეზოვი, ვილნიუსის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი ი. პ. კუბილიუსი, ჭილაქ ტარტუს სამეცადინო სკოლის დირექტორი ხ. ა. რაიკი, ტყელნის ვაჭრობის სახლის უფროსი გამყიდველი ვ. ვ. ხიტანი, ეიროშილოვგრადის „ჟიმშენის“ სამშენებლო სამმართველოს წარმომადგენელთა წინაშე. მაგრამ, როგორც ცრობდნა, უფლებები გაზეყოფილი მოვალეობებისაგან. რა თქმა უნდა, მხოლოდ მისასალმებელია ის, რომ დეპუტატები თავიანთი მუშაობის შესახებ ანგარიშს ჩაბარებენ არა მარტო ამომრჩეველს, არამედ ინ შრომითის კოლეტივებსაც, რომლებმაც დაასახელეს ისინი. მაგრამ სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ კანონის პროექტში არ არის ნათქვამი, რამდენად ხშირად ევალებთან დეპუტატებს ეს. ვფიქრობ, ეს პუნქტი უნდა დაკონკრეტდეს, ამავე დროს მას დაემატოს, რომ დეპუტატის ანგარიში უნდა გამოქვეყნდეს ყველა ამომრჩეველს გასაცნობად ადგილობრივი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში.

ნ. აფციაური,
საგარეჯოს რაიონის მანავის მექანიზაციის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი.

ბევრს ველით პრესისაგან

„სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ კანონის პროექტში ყურადღება მიექცევა შემდეგ სტრიქონებს: „მაობრივი ინფორმაციის საშუალებები აშუქებენ სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა არჩევნების ორგანიზაციასა და ჩატარების მიმდინარეობას. მათთვის გარანტირებულია შეუფერხებელი. დასწრება არჩევნებთან დაკავშირებულ ყველა კრებასა და სხდომაზე. რატომ დავინტერესდი მე, არაკურნალისტი, სწორედ ამ შემეხეთ?

საქმე ის არის, რომ არჩევნებისათვის მზადებისას დეპუტატობის კანდიდატებს უბრალოდ ფიზიკურად არ შეუძლიათ შეხვდნენ ყველა თავიანთ ამომრჩეველს, გაესცენ პასუხი მათთვის საინტერესო შეკითხვებს. ადამიანებს კი, ბუნებრივია, სურთ და უნდა იცოდნენ კიდეც, ვის აძლევენ ხმას. ასე რომ, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს, როგორც იტყვიან, ხელი გაეხსნათ. ჩვენ ხომ გვახსოვს ის დრო, როცა წინასაარჩევნო კამპანიის შესახებ პუბლიკაციები მზადდებოდა შაბლონურად. დეპუტატობის ყველა კანდიდატი თითქოს ერთნაირი იყო, ერთნაირი დადებითი თვისებების მატარებელი. და იმაი, ვინც ვერ შესძლო. შეხვედროდა კანდიდატებს, არ შეიძლება ჭკნოდათ ობიექტური და, რაც მთავარია, საკუთარი აზრი მათ შესახებ.

ახლა პრესის. მუშაკებმა ისე უნდა აკეთონ თავიანთი საქმე, რომ ვიოქვალეთ ან იყოს, რათა თითოეულმა ჩვენგანმა დაინახოს მომავალი დეპუტატი ისეთი, როგორიც იგი არის სინამდვილეში. დავუწუნდეთ: შეეძლო არჩევნებში არ იმეგზა.

მაიორი ვ. ბოლოჩკო,
(საქინფორმი).

რატომ ათი წელი?

დიდი ყურადღებით წავიკითხე სსრ კავშირის კანონის პროექტი სსრ კავშირის კონსტიტუციის ცვლილებებსა და დამატებების შესახებ. ჩემი ყურადღება მიიპყრო 152 მუხლის ერთმა ფრაზამ. იქ სწერია, რომ „უკვეა სასაბრალოოს მოსამართლეებს ირჩევენ ათი წლის ვადით“. ისმის კითხვა — რატომ ათი წლის ვადით? პარტიამ ირჩევენს ვგთავაზობენ ხუთ წელში ერთხელ და ვეეუბნებიან, რომ თანამდებობის პირს ირჩევ ვიძძლევ ამ მხლოდ ორი ვადითო. მოსამართლეები ვითომ გამონაკლისი არიან, რომ მათ დავუწესეთ არჩევა ათი წლის ვადით?

ჩემი აზრით ერთმანეთზე მიყოლებით ორი ვადით არჩევის პრინციპი მოსამართლეებზე უნდა გავრცელდეს. დაე ისინეც ავირჩიოთ ხუთ წელიწადში ერთხელ. დავაწესოთ, რომ თუ მოსამართლემ გაამართლა, იგი შეიძლება ავირჩიოთ მეორე ვადით.

ლ. არსენიძე,
პენსიონერი.
ქ. ტყიბული.

„ან“ საჭირო არ არის

სსრ კავშირის კანონის პროექტში „სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ წერია, რომ „დეპუტატობის კანდიდატად დასახელების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება კრებაზე ან ან ფარული კენჭისყრით. კენჭისყრის წესს ადგენს კრება“. ასეთი ფორმულირება არ მომაწონა პირველივე. „ან“ აქ საჭირო არ არის. ჩემი აზრით გადაწყვეტილება კანდიდატად დასახელების შესახებ უნდა მივიღოთ მხოლოდ ფარული კენჭისყრით. დამეთანხმებით, რომ ღია კენჭისყრით კანდიდატის დასახელების დროს ყველა ამომრჩეველი არ გამოხატავს თავის ეგზემპლარ დამოკიდებულებას ასარჩევი პირის მიმართ, მით უმეტეს თუ ეს პიროვნება ხელმძღვანელია. ამიტომ უმჯობესი იქნება ყველა შემთხვევაში კანდიდატი ფარული კენჭისყრით აირჩეს.

თ. ჯაფუხაძე,
ამბროლაურის რაიონის ხოფელ ნიკორწმინდის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე.

ვიცით სიტყვა ქალებს

შეადგენენ. სახლში, ოჯახში ქალი ერთ-ერთი წამყვანი ნახევარია. საზოგადოება მათ საზრუნავს ჯერონდან აფასებს, მაგრამ იგი ყოველთვის როდია გამჭვალული ტრადიციებით. ეკონომიკურმა რეფორმამ გააძლავა ბევრი საკითხი, მათ შორის ქალთა რეალური თანასწორუფლებანობის პრობლემაც. ახლა ამაზეც ბევრს და გულდაგულად ლაპარაკობენ და წერენ. სიტყვიდან საქმეზე გადასვლისათვის უდიდეს შესაძლებლობებს სახავს დეპუტატ ქალთა წარმომადგენლობა სწორედ ქალთა ორგანიზაციებისაგან, ხელისუფლების ორგანოებში რაიონულიდან უმაღლესს საბჭომდე.

ეს მდგომარეობა პოლიტიკური სისტემის რეფორმაში მოითხოვს თვით ქალის ფსიქოლოგიის სერიოზულ გარდაქმნასაც, ცვლილებებს ქალთა საბჭოების მოქმედის ორგანიზაციაში. არჩევნის პასუხისმგებლობა, რომელიც ახლა ჩვენს აქტივისტებს დაეკისრებთ, გაზრდის მათ მომთხოვნელობას საკუთარი თავისა და სხვებისადმი, დინტერესებს ფართო წრის პრობლემების გადაჭრით. დღეს ქალთა საბჭოებს თავიანთი საქმიანობის გაზმავის, ქალთა სოციალური აქტიურობის ფორმირების ახალი მაპსტაბები ეძლევათ. ამაზე ხომ დამოკიდებული, თუ რა დონის საზოგადოებრივ მოღვაწე ქალებს დავასახელებთ ჩვენი რიგებიდან, ვინ და როგორ წარმოადგენს ჩვენს ინტერესებს.

ლ. კერტავია,
თბილისის ვლადინის რაიონის ქალთა საბჭოს თავმჯდომარე.

ARA MARTO UFLEBEBI, ARAMED MOVALEOBANIC

სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ და სსრ კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ კანონების პროექტებში გათვალისწინებული ხალხის რჩეულთ მიენიჭოთ ყველაზე ფართო შესაძლებლობანი მათ მიერ სადეპუტატო ოვალეობათა შესრულებისათვის. ორსებითად იცვლება თვით საბჭოების მუშაობის ორგანიზაცია, ფუნქციებსა ნესიერების, მუდმივი კომისიების როლი. ამომრჩეველებს ენიჭებათ უფლება ამა თუ იმ საარჩევნო ოლქში დეპუტატობის კანდიდატად დასახელონ არა ერი, არამედ რამდენიმე კანდიდატურა.

რა თქმა უნდა, ყოველივე ამან ინიშნეულოვნად უნდა გაზარდოს დეპუტატის მუშაობის უკუგება, ალბათ რჩეულთა პრესტიჟი არა ბარტო იმაი წინაშე, ვინც მას ბედობა გამოუცხადა, არამედ აღმასრულებელი ხელისუფლების წარმომადგენელთა წინაშეც. მაგრამ, როგორც ცრობდნა, უფლებები გაზეყოფილია მოვალეობებისაგან. რა თქმა უნდა, მხოლოდ მისასალმებელია ის, რომ დეპუტატები თავიანთი მუშაობის შესახებ ანგარიშს ჩაბარებენ არა მარტო ამომრჩეველს, არამედ ინ შრომითის კოლეტივებსაც, რომლებმაც დაასახელეს ისინი. მაგრამ სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ კანონის პროექტში არ არის ნათქვამი, რამდენად ხშირად ევალებთან დეპუტატებს ეს. ვფიქრობ, ეს პუნქტი უნდა დაკონკრეტდეს, ამავე დროს მას დაემატოს, რომ დეპუტატის ანგარიში უნდა გამოქვეყნდეს ყველა ამომრჩეველის გასაცნობად ადგილობრივი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში.

ნ. აფციაური,
საგარეჯოს რაიონის მანავის მექანიზაციის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი.

ГАНГИЗИЛАВТ КАНОНЕБИС ПРОЕКТЕБС

СССР ГАМОЕРЕБУЛИ ХАЛХИС ДЕПУТАТЕБИС АРЧЕВНЕБИС ШЕСАХЕБ DA СССР ГАМОЕРЕБУЛИ ХАЛХИС ДЕПУТАТЕБИС АРЩЕВНЕБИС ШЕСАХЕБ KANONEBIS PROEKTEBSA DA SSR KAVSHIRIS KONSTITUCIIS (DIRITADI KANONIS) CVLILEBEBIS DA DAMATEBEBIS SESAXEB KANONEBIS PROEKTEBSHI GATVALISWINEBULI XALXIS RCHEULTA MIENICHOT YVELAZE METI SHESAZLEBLOBA XALXIS DEPUTATEBIS MIER SADEPUTATO MOVALEOBANTA SRULEBISTVIS. MOVALE SAKITXEBI SHESULDEBA MTLIANI XASIATIS MOSAXLEOBIS SAXELMWIFO UNIVERSITETIS REKTORI I. P. KUBILIUSI, CHILAQ TARTUS SAMEUALO SKOLIS DIRIJORI X. A. RAIKI, TYELNIS VAWRIS SAXLIS UFROSI GAMYIDVELI V. V. XITANI, GORCHILEULGRADIS „ZIMSHENIS“ SAMSHENEBLO SAMMARTVELOS WARMOMADGENELTA WINASHE. MAGRAM SAKITXEBI RCHEULTA ZIMAZE, ROGORAC CRMOBENA, UFRO BEBI GAXSULIYO MOVALEOBA MISAVALMEBELIA IS, RAMAC DEPUTATEBI TAVIANTIN MOSAXLEOBAZE AGRESIVIT AR AKMAYOFILNENI, MAGRAMAC MAMRCHEVEBIS SAXELMWIFOSA DA MOSAXLEOBIS MIERAC MIMARTULI MOVALEOBA. MAGRAM SHESAZLOA, RAMDENI DEPUTATI DA RAMDENI MOVALE DAMCHIRDEBA MAMRCHEVEBLEBIS MIERAC DAMTKICEBULI. ESE IGI, RAC MOVALE DEPUTATEBISA DA MOSAXLEOBIS MIERAC MIMARTULI MOVALEOBA, ARAVITARI SAXIT AR UNDA DAVUSVAT. MAGRAM ARC MAMRCHEVEBLEBIS MIERAC DAKISRULI MOVALEOBA UNDA SRULDEBODES ZUSTAD,

რომ კვლავ გალვივდეს ჩამქრალი კერა

— **სოფელი**, რთგორც ხედავთ, დაცარიელებულია, შვილებო! ამ კალთებზე, — მთისკენ მიგვახედა დამხვდურმა, 77 წლის ესტატე კეთილაძემ, — რამდენიმე კომლღა შემორჩა. აიკრა ხალხმა ფაფა-ნაბადი და ქალაქს მიაშურა. ახკი, რა ეჭნთ? გზა მაგათ არ ჰქონდათ და ხიდი, კლუბი და მაღაზია...

სიმპოზიუმს ლაგამს ვინ ამოსდებს, და ჩვენც გულისყურით ვუსმენდით ომგამოვლილ და ჯაფით გაკეფებულ მოხუცს, რომლის ინჭარებულ ნაბიჯებს ძნელად თუ ვუწყობდით ფეხს.

— ცოტა გვიან კი გამოვიბერტყეთ ყური, მაგრამ, მართლაც, სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს. ჰოდა, აგერ სამოდი კვირაში, ეს კაპიტალური ხიდიც დამთავრდება და სოფლები კარგად დაუკავშირდნიან ერთმანეთს. აი, ამ საყოფაცხოვრებო კომპლექსს კი ბევრი სასიკეთო სქემის გაკეთება შეუძლია, თუ თავიანი კაცი გაუძღვება, — განაგრძობდა მეგზურად ათანამგზავრებული ესტატე...

მართლაც ძალზე სჭირდება და ამშვენებს კიდეც სოფელს — კომშლეკსის ეს ახალი დიდებული შენობა, რომელშიც შედის მშვენიერი შრეული მაღაზია, სასადილო, ამბარი, კლუბი, ბიბლიოთეკა, სარეპეტიციო და საკონცერტო დარბაზები, ოთა სიესტრადო მოედანი, სასტუმრო.

— შტატებს დაგვპირდნენ და ყველაფერი რიგზე იქნება, — საუბარში ერთვება „საქგუმბრინის“ წყალტუბოს მაღაროთსამმართველოს პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ფეფურიდე.

— შტატებს ნუ დაველოდებთ, კალეტიის უბანზე, ეგრეს, 50 კაცი მუშაობს, არა?

— ორმოცდარვა, — პარტიის წყალტუბოს საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანის გ. აბზიანიძის კითხვას აუხსნის მაღაროთსამმართველოს უფროსი ღ. ფურგალიძე.

— ჰოდა, გამოყავით ერთი-ორი ახალგაზრდა, ვისაც უნარი შესწევს. ჩაუყენეთ სათავეში კულტმასობრივ მუშაობას. მივცეთ ხალხს კულტურული დასვენების საშუალება.

— ორი წლის წინათ დადებული პირობა შევასრულეთ, ხიდიც ავაშენეთ და კომპლექსიც, — პატაკიკიძე მოახსენებს მაღაროთსამმართველოს პარტიული ბიუროს მდივანი ბ. ხუციშვილი, ამასაც ამბავი მოვახერხებთ. კომპლექსი მთელი სოფლის გართობისა და დასვენების ცენტრი გახდება.

— ნუფარი დაიყოვნებთ! — „მოწოდებასავით ეტეხს საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივნის თხოვნა.

— „აგაშენა ღმერთმა! თუ ასე გაგრძელდა, მობრუნდება ხალხი ღვედში, ისევ გალვივდება ბევრი ჩამქრალი კერა“ — ჩაძესების ესტატე კეთილაძის ხმამაღალი ფიქრი...

სოფელი ღვედი წულუკიძის რაიონში შედის. იქ ერთადერთი საწარმო — „საქგუმბრინის“ მაღაროთსამმართველოს კალეტიის მამდიდრებელი ქარხანაა, რომელშიც ორმოცდათამდე კაცი მუშაობს. ქარხანა არარენტაბელური, მაგრამ ფრიად საჭიროა არა მარტო მაღაროთსამმართველოს, არამედ რეგიონის მცირე დასახლებისთვისაც. აქ მომუშავენ მიწასაც კარგად პატრონობენ. და ვინ იცის, შესაძლოა კეთილმოწყობილ, საყოფაცხოვრებო, შრომისა და დასვენების ნორმალური პირობებით, კომუნაკაციის საშალებებით უზრუნველყოფილ სოფლში მამაპაპეული, გამოკეტილი სახლის კარები გაიღოს და მიწას მზრუნველი ხელი ისევ მოუბრავდღეს. ამიტომაც დახარჯა მაღაროთსამმართველომ სამასიოდ 400 ათას მანეთზე მეტი, ამიტომაც იღვწნა ასე ატეტიერად სოფლად ახალი სასიკეთო საქმეების ბორკიშესხმისათვის.

— თქვენ ვგონებ წარმოგიდგინეთ ფამგებინაობის ლიკვიდაციისათვის მოფიქრებული გეგონდათ გარკვეული ღონისძიება. თანაც, როგორც მახსოვს, კალეტიის ადგილობრივი მარაგი იღვეა, — პირველმა მდივანმა მზერა სამმართველოს უფროსს მიაპყრო.

— დიახ, მარაგი იღვეა, მაგრამ აქვე ახლოს, ასე 10-12 კილომეტრზე, ხვამლის მთის ძირას, ნედლეულის დიდი რეზერვია.

— ტრანსპორტერები?

— მაქვს წინადადება, რომელიც მოსკოვის სამთო-გეოლოგიურ საპროექტო-კვლევითს ინსტიტუტში მიიღეს და ჰიდროტრანსპორტის გამოყენებით, ძალზე მცირე დანახარჯებით, კალეტი ხვამლის მთიდან ჩვენს წარმოებამდე უმტკივნეულოდ, თანაც მდინარისაგან ბუნებრივად გარეცხილი შემოგვა. რაც შეეხება რეტაბელობას, წარმოებაში უკვე დავდგით ახალი დანადგარები, რომელთა საშუალებით ვცდილობთ კალეტის მიკროდაფქვას ქვეყანაში ჯერ მიუღწეველ დონეზე (40 მიკრონი).

— კარგა ხანია ცდილობთ და, როგორც ჩანს, გაგიჭირდათ.

— ბოლო ეარიანტზე ვფუშაობთ და ვგრძნობთ, რომ გამოდის საქმე. პროდუქციას ბევრი მოიხმარებელი ეყოლება, შემოსავალიც გაიზრდება და, ვფიქრობთ, არარენტაბელობასაც დავძლევთ.

— ეს კარგია, მაგრამ იმას კი ვერ მოგიწერნია, რომ ცოდად გამოიყურება წარმოების მისასვლელი გზა, და საერთოდ მისი გარეგნულ-ესთეტიკური სახე.

— ამ მხრივაც ინტენსიურად ვმუშაობთ და, იმედი გვაქვს, საქმე კარგად დაგვიგვიდება...

ეს საქმიანი დიალოგი „საქგუმბრინის“ წყალტუბოს მაღაროთსამმართველოს პირველად პარტიული ორგანიზაციის საინგარიშო-სანარეკლო კრების დღეს გაიმართა, კრების დაწყებამდე რამდენიმე საათით ადრე.

იმ დღეს პარტიის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ერთხელ კიდევ ფეხდაფეხ შემოიარა საწარმოო ობიექტები, მისი დასაბერების ტერიტორია, ნახა, როგორ სრულდება სამი წლის წინათ ამ სამმართველოს პარტორგანიზაციის საინგარიშო-სანარეკლო კრებზე კომუნისტების მიერ დირექტიის, პროფკავშირული ორგანიზაციისა და პარტიული ბიუროსადმი მიცემული გალაშქრებანი.

ეურიდად არ უმუშავნიათ მაღაროთსამმართველოს კომუნისტებს, მთელ კოლექტივს. თვითონ განსაჯეთ — მრრომელთა სოციალური პრობლემების გადაწყვეტას მობმარდა 2 მილიონამდე მანეთი: აშენდა 50-ბინიანი საცხოვრებელი სახლი და ახლა უბინაო მუშაკიც არა ჰყავთ, რეკონსტრუქცია ჩაუტარდა სბამავშვო ბაღს, რომელიც ალიეტერვა ნორჩი თაობის სწავლა-აღზრდისათვის საჭირო მატერიალური ბაზით. ამოქმედდა პოლიკლინიკა, რომელიც ერთდროულად 70 ავადმყოფს მოემსახურება. მშრომელთა ჯამრთელობის დაცვის სამსახურში ჩადგა აქტიური დასვენების ზონა ზოგში, ბაკურიანში, ურეკში, ადგილობრივი პროფილაქტორიუმი, ახალი აბანო, შენდება მიწისქვეშა დამუშავების უბნის საშხაპე კომპლექსური მომსახურეობა, სტადიონი, სამანქანე გზა გუმბრინიდან სოფელ ყუმისთავამდე (აქ ბარატის ახალი მარაგი აღმოჩნდა)...

საწარმოო-ტექნოლოგიური პროცესების სრულყოფისათვის ზრუნვამ მუშაკების შრომის პირობებიც გაიუმჯობესა. ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია ასპირიკის დამთავრება, რამაც მთლიანად გამოირიცხა დამტვერიანება ქარხნის შიდა და მიმდებარე ტერიტორიაზე. დიდხანს პრობლემა იყო მიწისქვეშა დამუშავების უბანზე მუშათა გადაყვანის საკითხი. საანგარიშო პერიოდში ამასაც თავი დაადგეს და ახლა მათი ტრანსპორტირება მექანიზებულია. ასევე მექანიზებული გახდა ქიაღლდის პარკებსა და ვაგონებში მზა პროდუქციის ჩატვირთვა. მაღაროელთა ეს გამოცდილება წლეულს კუბაშიც ინერგება. საწარმოს ინკინერებმა შექმნეს აგრეთვე უსმაური კონვეიერი, თბოგენერატორები საშრობ ღუმელებზე, ახალი, ბევრად გაუმჯობესებული თიხამჭიქიელები და ბევრი სხვაც...

ენა იოლად იტყვის, თორემ ამ სიახლეთა და კეთილ საქმეთა მარტო დათვალიერებას შვიდი საათი მაინც დასჭირდა და კრების დაწყების დროც შეუმჩნეველად მოგვეკარა.

700-ადგილიან საკონცერტო დარბაზში კომუნისტები უკვე შეკრებილიყვნენ.

— აქ ამ ორიოდე წლის წინათ ხუხუა კლუბი გვქონდა, — ჩამილაპარაკა პარტბიუროს მდივანმა.

200 ათასი მანეთი დაუხარჯავთ კლუბის რეკონსტრუქციისათვის და ღღეს მაღაროელთა დასაბერების ისეთი შესანიშნავი კულტურის სახლი აქვს, ზოგიერთ რაიონულ ცენტრსაც რომ შემოერდეს.

კრებზე დითიერამბებით არ დაუტეხრთავთ თავიანთი გამოსვლები არც მომხსენებელს და არც კამათის მონაწილე კომუნისტებს, უმეტესად სამმავლო პროგრამასა და პრობლემებზე გაამახვილეს ყურადღება. ეროი კია — კომუნისტებმა მადლიერების გრძნობით აღნიშნეს საწარმოს ხელმძღვანელების, რაიონის პარტიული და საბჭოთა ორგანოების, რესპუბლიკური გაერთიანება „სამთოქიმია“ კოლექტივის და მისი მეთაურის ნ. ცხაკაიას დიდი ზრუნვა მუშაკიცის შრომისა და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის.

მაგრამ პირუთვნელობამ და პრინციპულობამ, რომელიც გამოკვეთილად იგრძნობოდა კრების მუშაობაში, ბევრი გადასაჭიკეი პრობლემაც წარმოაჩინა.

ითქვა, რომ პარტბიუროს მუშაობაში ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლია, ჯეროვნად არ იგრძნობა კომუნისტთა ავანგარდული როლი. პარტიული დისციპლინის დარღვევისათვის სჯას წევრობის კანდიდატობიდან გასულან ჩაითვალა ერთი ახალგაზრდა კომუნისტი, ლოთობისთვის პარტიის რიგებიდან გაიგზავნა ორი, საარიცხვო ბარათში შეტანთ სასტიკი საყვედური გამოეცხადა სამს; ეფექტიანი ღონისძიებები ვერ ზორიეელდება შრომის დისციპლინის განმტკიცებისათვის — ისევ არის დაგვიანების, სამუშაოს უმიზეზოდ გაცდენების ფაქტები. გაერთიანების საწარმოთა შორის ერთ-ერთი მოწინავე სამმართველოს კოლექტივს ბევრი ჰაყავს შრომის წარჩინებული. მათ შორის გურამ სინაურიძე, პარტიის საქალაქო კომიტეტის ბიუროს წევრი, მაგრამ მათი ნაყოფიერი და პასუხისმგებლური გარჯა ვერ გახდა საყოველთაო ნორმა.

პარადოქსია, მაგრამ ფაქტი: ამ სამმართველოს კოლექტივმა შესანიშნავი საყოფაცხოვრები კომპლექსი იუგო სოფელ ღვედის მთელ მოსახლეობას, თვით საწარმოს საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატში კი დიდი ხანია ალარ მუშობს ტანსაცმლის შეძაერი და ფეხსაცმლის შემკეთებელი საამქრები, ქალთა სალონი, ფოტოატელიე, საპარიკმახერო... დასახლებაში დიდ დაგეგმარებით მიდის ეურნალ-გაზეთები. იგი არ არის რადიოფიცირებული და გაუფიფიცირებელი. მაღაზიებში ხშირად მხოლოდ მაკარონი, ბრინჯი და ვერმიშელი. ამ საკითხების მოგვარებისათვის შეკრა თხოვეს ადგილობრივი საბჭოს თავმჯდომარეს. არ ეკადრებათ მაღაროთსამმართველოს ხელმძღვანელებს, კომუნისტებს, რომ დღემდე ვერ გადაწყვიტეს ხე-ტყის საწყობის შემოიარაგის, მზა პროდუქციის საწყობის დამონტაჟების, მთელ რიგ საწარმოო უნებებზე სრულყოფილი განათების, მისასვლელი გზების მოწესრიგების, წყლიანების და არაერთი მოძველებული დანადგარის შეცვლის საკითხები...

ექვსი ათეული წლისაა „საქგუმბრინის“ მაღაროთსამმართველო. ამ ხნის მანძილზე საუკეთესო შრომითი კოლექტივი ჩამოყალიბდა. აქ შრომობენ გურეშიძეები, ნალეკვიანოვები, ხუროკეებიები, უშვერიძეებიები, მოდებიძეებიები, გოიევებიები, ჩაჩანიძეებიები, ხუციშვილები, ზვიადიძეებიები და სხვათა ოჯახური დინასტიები.

სწორედ ამ ადამიანების და მათი თანამოსაქმეების ნაყოფიერი გარჯის, სოციალური სფეროს განვითარებისადმი სწორი პარტიული ხელმძღვანელობის შედეგიც არის საწარმოსა და სოფლის შრომმოლთა ყოფა-ცხოვრებაში ამ ბოლო ხანს მომხდარი ბევრი სასიკეთო ცვლილება, რომლებიც ოთხწოც წელს მიღწეული ესტატე კეთილაძის მსგავსად ბევრ სხვასაც ჩაუსახავს იმედს — მობრუნდება ხალხი ღვედში, ისევ გალვივდება ბევრი ჩამქრალი კერა.ნ.ტატმაკ!

ვ. თევდორაძე.
„კომუნისტის“ ხაკ. კორ.

ჰარტიული კომიტეტების კლენუმებზე

ბაიმართა ფოთის საქალაქო პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის საქალაქო კომიტეტის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ფოთის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად არჩეულია **პ. შ. ბერაია**, მეორე მდივნად — **ლ. ლ. კაკულია**, მდივნად — **კ. გ. უჩიენეშვილი.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს სსრ ახალაზრ ბანაობლების მინისტრმა **გ. ნ. ენუქიძემ.**

• • •

ბაიმართა ახმეტის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ახმეტის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **თ. ი. მაითაშვილი**, მეორე მდივნად — **დ. თ. გომელაური**, მდივნად — **ნ. დ. ოტიაშვილი.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა **ნ. ა. ჭითანავამ.**

• • •

ბაიმართა ზესტაფონის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ზესტაფონის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **ჯ. ვ. გორგოძე**, მეორე მდივნად — **ბ. ა. დათიაშვილი**, მდივნად — **ნ. ა. სალაძე.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკი **ა. ვ. სელეანოვი.**

• • •

ბაიმართა მარნეულის საქალაქო პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის საქალაქო კომიტეტის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის მარნეულის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად არჩეულია **ნ. ვ. კომახიძე**, მეორე მდივნად — **ბ. ე. ხუდადენოვი**, მდივნად — **ა. ა. კლეშნინა.**

• • •

ბაიმართა წყალტუბოს საქალაქო პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ქარელის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **გ. ს. აბზიანიძე**, მეორე მდივნად — **ბ. რ. ბერიძე**, მდივნად — **შ. ვ. ზონვაძე.**

• • •

ბაიმართა ბაღდათის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ბაღდათის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **ო. ი. მაითაშვილი**, მეორე მდივნად — **დ. თ. გომელაური**, მდივნად — **ნ. დ. ოტიაშვილი.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა **ნ. ა. ჭითანავამ.**

• • •

ბაიმართა ზესტაფონის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ზესტაფონის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **ჯ. ვ. გორგოძე**, მეორე მდივნად — **ბ. ა. დათიაშვილი**, მდივნად — **ნ. ა. სალაძე.**

კონფერენციისა და პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკი **ა. ვ. სელეანოვი.**

• • •

ბაიმართა ბაგრატიონის რაიონული პარტიული კონფერენცია.

ახლად არჩეული პარტიის რაიკომის პირველ პლენუმზე საქართველოს კომპარტიის ბაგრატიონის რაიკომის პირველ მდივნად არჩეულია **ე. ვ. ბუბუნია**, მეორე მდივნად — **კ. ხ. მუშკუდიანი**, მდივნად — **გ. რ. კოპალიანი.**

მარნეულის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს სესია

ბაიმართა მარნეულის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხი.

სესიაზე გაათვისუფლა ზ. ა. ინანოვა მარნეულის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან სხვა საბჭოაზე გადასულასთან დაკავშირებით.

მარნეულის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარედ არჩეულია ხ. ი. ხალილოვი, რომელიც მუშაობდა საქართველოს კომპარტიის მარნეულის საქალაქო კომიტეტის მეორე მდივნად.

(საკინფორმი).

ზალკის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სესია

ბაიმართა ზალკის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხი.

ზალკის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობის შესრულებად არჩეულია **შ. ნ. საბაძე**, რომელიც მუშაობდა **ბრაშის** პიტომეულეტბროსადგურის **კასკადის** დირექტორად.

(საკინფორმი).

პროექტის განხილვა

განვავითაროთ კაპიტალური მშენებლობა

საბჭოთა ხელისუფლების წლებში კაპიტალური მშენებლობა გახდა მატერიალური წარმოების მძლავრი დარგი, რომელსაც შეუძლია გადაწყვიტოს ერთიანი სამშენებლო-ტექნიკური ამოცანები და მოემსახუროს მთელ სახალხო მეურნეობას. იგი გადამწყვეტ გავლენას ახდენს საწარმოო ძალების განვითარებასა და განაგებაზე, რესპუბლიკის საწარმოო პოტენციალის შექმნაზე, ხალხის ცხოვრების, დონის განტრიკი ამაღლების უზრუნველყოფაზე. სახალხო მეურნეობაში ძირითადი ფონდების სრულყოფისათვის იხარჯება ეროვნული შემოსავლის დაახლოებით 20 პროცენტი.

კაპიტალურმა მშენებლობამ დიდი როლი შეასრულა საბჭოთა საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში. იგი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის ერთ-ერთი დიდი დარგია. სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა ღირებულება მთლიანად რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დფენინასების ყველა წყაროს მიხედვით (კაპიტალური რემონტის ჩათვლით) ამჟამად წელიწადში ორ მილიარდ მანეთს აღწევს. მშენებლობის ადგილს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობაში, უმირველეს ყოვლისა, განსაზღვრავს ის, რომ მისი პროდუქციის ხვედრითი წილი მთლიან საზოგადოებრივ პროდუქტში დაახლოებით 10 პროცენტს შეადგენს.

ხუთწლედიდან ხუთწლედამდე იზრდება კაპიტალურ დანადგართა მოცულობა. მეთერთმეტე ხუთწლედში მშენებლობაში მოხდა თვისებრივი ცვლილებები, გაუმჯობესდა ეკონომიკური მაჩვენებლები. 1981-1985 წლებში ითვლება 12313 მილიონ მანეთის კაპიტალური დანანდებები, რაც 32 პროცენტით აღემატება წინა ხუთწლედის შესაბამის მაჩვენებელს.

1985 წელს 1980 წელთან შედარებით მშენებლობაში შრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 18 პროცენტით, ხოლო ერთი მუშაკის საშალო ხელფასმა 263 მანეთიდან 273 მანეთამდე მოიმატა.

ამასთან კაპიტალურ მშენებლობაში მიღწეულებთან ერთად კვლავ არის არსებითი ნაკლოვანებანი და ბევრი გადასაჭრელი პრობლემა. მიღწეული არ არის კაპიტალურ დანანდებათა და მატერიალური რესურსების საჭირო კონცენტრაცია ასამოქმედებელ ობიექტებზე, სახსრები დაქსაქსულია, უხეშად ირღვევა ობიექტების ავების ვადები, ისინი ძვირდება, ობიექტების მშენებლობის ხანგრძლივობა ნორმატიულზე მნიშვნელოვნად მეტია, დიდია დაუმთავრებელი მშენებლობის ზნორმატიული მოცულობა, რის გამოც იყრება უზარმაზარი სახსრები და ფერხდება მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი სახალხო მეურნეობაში, სრულყოფას მოითხოვს კაპიტალურ მშენებლობის დაგეგმვა, ორგანიზაცია და მართვა.

დღევანდელი მოთხოვნებით განპირობებული საგეგმო პრაქტიკის სრულყოფის აუცილებლობა ეკონომიკური მეცნიერების წინაშე სულ უფრო რთულ ამოცანებს აყენებს. კაპიტალური მშენებლობის სფეროში დაგეგმვისა და მართვის გარდაქმნა უნდა წარიმართოს უწყებრივი და კუთხური ინტერესების დასაძლევად, დარგობრივი და ტერიტორიული დაგეგმვის შეუსაბამებლად, ნორმატიულად დადაანსებული გეგმების შესაბამებლად, ხუთწლედის წლების მიხედვით კაპიტალურ დანანდებათა და საიჯარო სამუშაოთა გეგმების ორგანული დაკავშირების მისაღწევად. ამავე დროს რესპუბლიკის მთელ რიგ პატარა ქალაქებსა და რაიონებში ერთდროულად ფუნქციონირებს სხვადასხვა დაქვემდებარების წვრილი პირველად სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციების საკმაო რაოდენობა, ეზიდვნი პარალელიზმსაც. ამიტომ აუცილებელია სამშენებლო-სამონტაჟო ტრესტების და სამმართველოების მნიშვნელოვანი ნაწილის გამსხვილება, ბოლო ზოგჯერ პირველადი ორგანიზაციების გარკვეული ნაწილის გაერთიანება-გამსხვილება, რაც გამოიწვევს მათი მუშაობის ეკონომიკური ეფექტიანობისა და რენტაბელობის დონის ამაღლებას.

რესპუბლიკის კაპიტალურ მშენებლობაში მიმდინარეობს სამეურნეო მექანიზმის სრულყოფის პროცესი. ინერგება სამეურნეო ანგარიშის და თვითდაფინანსების პრინციპები. ამავე დროს მთელი რიგი საკითხები დამატებითს დამუშავებას, ' ექსპერიმენტებს და გადაწყვეტას მოითხოვს. მიზანშეწონილია საექსპერიმენტო ძიების გაფართოება და გარმავება, საიჯარო ორგანიზაციების, დამკვეთების, დამპროექტებლების, მასალებისა და მოწყობილობების დამამზადებლებისა და მიმწოდებლების დამოკიდებულობის შედგომი გაფართოება და პასუხისმგებლობის გაძლიერება სანნვეტიკიო პროცესს ყველა ეტაპზე საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის დამუშავებით დაწყებული ე. წ. „გასაღებთან“ ობიექტების ექსპლოატაციიდ გადაცემამდე. ამჟამად კაპიტალური მშენებლობის ორგანიზაციის ტექნოლოგიური ერთიანობა როგორც დაგეგმვის, ისე მართვის თვალსაზრისით არ არის მიღწეული. ალნიშნული პრობლემა ძლებელია გაიზარდოს 1,2-1,3-ჯერ, ხოლო სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის განვითარების ეროვნულ-ეკონომიკურ ეფექტიანობა ამ ინდიკატორებზე 60-65 პროცენტს უზრუნველყოფს მშენებლობის ტექნიკური დონის ამაღლება, ხოლო 35-40 პროცენტს — ორგანიზაციის, დაგეგმვისა და მართვის სრულყოფა, სამეურნეო ანგარიშის პრინციპების დანერგვა, სამშენებლო კადრების პროფესიულ-კვალიფიციური დონის ამაღლება.

სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის განვითარებისა და სრულყოფილი ეკონომიკური მეთოდების გამოყენების შედეგად 2005 წელს 1990 წელთან შედარებით ჯამალისწინებულია მშენებლობაში ფონდუქცევების ზრდა 23 პროცენტით, რენტაბელობის დონე, ამაღლება 1,7-ჯერ, ეკონომიკური ეფექტიანობის კოეფიციენტის გაორკეცება, დაუმთავრებელი მშენებლობის ნორმატიულ დონემდე დაყვანა, მშენებლობის ხანგრძლივობის ეადების შემცირება 1,7-ჯერ, 1 მილიონ მანეთ სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებზე გამოყენებული მასალების და კონსტრუქციების ხვედრითი წილის შემცირება 15 პუნქტით.

კაპიტალური მშენებლობის მასშტაბების ზრდის პირობებში პირველხარისხოვანი ყურადღება ენეშება მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განვითარებას. სამშენ მასალათა და სამშენებლო კონსტრუქციების მრეწველობა წინგამსწრები ტემპით ეითარდება და პერსპექტივისათვის ფაქტიურად ყველა ძირითადი მასალასა და კონსტრუქციაზე უზრუნველყოფა მშენებლობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას. სამშენებლო ინდუსტრიის საწარმოების მშენებლობას უზრუნველყოფენ ასაწყობი რკინა-ბეტონის, სამშენებლო ლითონკონსტრუქციებით, სადურგლო ნაკეთობებით, სამონტაჟო ნამზადით, ბეტონის, ასფალტ-ბეტონის, ნარეკენი ნაკეთობებით და ხსნარებით, სხვა ნაკეთობებითა და კონსტრუქციებით, აგრეთვე გამსხვილებული ასაწყობი კონსტრუქციით, სამშენებლო მანქანების კაპიტალური შეკეთებით და სხვა. პერსპექტივაში გათვალისწინებულია გავაუმჯობესოთ სამშენებლო კონსტრუქციებისა და მასალების სტრუქტურა, გავაფართოოთ ეფექტიან სახეობათა ლითონის ნაგლინის, პოლიმერების, ფისების, პოლიმერიანის, მერქნის პროგრესული ნაწარმის, კერამიკული და სხვა არალითონური მასალების გამოყენება. სამშენებლო კონსტრუქციებისა და სამუშ მასალათა მრეწველობის განვითარებას საფუძვლად უდევს სამშენებლო ორგანიზაციების სიმძლავრეების და მასალების, კონსტრუქციების და ნაკეთობათა დაბალნახსოვა ცალეული რაიონების, ქალაქების და სამშენებლო კვანძების მოთხოვნებთან და სამშენებლო ინფუსტრიის საწარმოების და მეურნეობათა რაციონალური განლაგება მსხვილი სამშენებლო კვანძების შიგნით ადგილობრივი სანედეულეო რესურსების მაქსიმალური გამოყენების და რაციონალური ტერიტორიული საწარმო კავშირების, გათვალისწინებით.

კაპიტალურ მშენებლობაში 2005 წლამდე პერიოდისათვის დასახული ღონისძიებების განხორციელება მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს საქართველოს სსრ საწარმოო ძალების განვითარებასა და განლაგებაზე, ხელს შეუწყობს რესპუბლიკის ეკონომიკური პოტენციალის არსებით ზრდას და ხალხის ცხოვრების დონის ამაღლებას.

ე. გაფრინდაშვილი.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტთან არსებული სახალხო მეურნეობის ეკონომიკის, დაგეგმვისა და მართვის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მშენებლობისა და სახნავი-კომუნალური მეურნეობის განყოფილების გამგე, ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი.

GANVAVITHAROT KAPITALURI MSHENEBLOBA

GANVAVITHAROT KAPITALURI MSHENEBLOBA

რესპუბლიკის კაპიტალურ მშენებლობაში მიმდინარეობს საინარო ორგანიზაციების გამსხვილების პროცესი. 1975-1985 წლებში ერთი სამშენებლო ტრესტის მიერ საშუალოდ წლიურად შესრულებული სამშენაოთა მოცულობა 17,8 მილიონი მანეთიდან გაიზარდა 29,2 მილიონ მანეთამდე, ხოლო ერთი პირველადი სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციის მიერ საშუალოდ შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობა — 2,23 მილიონი მანეთიდან 3,4 მილიონ მანეთამდე. სასურველზე გაცილებით ნაკლები ხვედრითი წილი მოდის სამშენებლო ტრესტებზე — სამუშაოთა მოცულობის 18-დან 30 მილიონამდე — 30,0 პროცენტი. ანალიზი და გაანგარიშებები გვიჩვენებენ, რომ სწორედ ისინი ხასიათდებიან უკეთესი ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლებით. 18-დან 30 მილიონამდე ყოველი 1 მილიონი მანეთით სამუშაოთა მოცულობის ზრდა იწვევს შრომის, ნაყოფიერების მატებას 1,5 — 2 პროცენტით, ხოლო თვითდირებულების შემცირებას 0,3 პროცენტით. პერსპექტივაში მიზანშეწონილია 18-დან 30 მილიონამდე წლიური მოცულობის სამშენებლო-სამონტაჟო ტრესტების ხვედრითი წილის მნიშვნელოვანი ზრდა. პირველადი სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციების უმნიშვნელო ნაწილი ასოლუტს წლიურად 3,8-ჯ მილიონი მანეთის სამუშაოებს. ამ შემთხვევაში გაცილებით უკეთესი ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები აქვთ უფრო მძლავრ პირველად სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციებს. ამავე დროს რესპუბლიკის მთელ რიგ პატარა ქალაქებსა და რაიონებში ერთდროულად ფუნქციონირებს სხვადასხვა დაქვემდებარების ეს ორი პირველად სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციების ნაკლოვანებანი ბევრ ეკონომიკურ ეფექტს ანეგავს. ამიტომ მიზანშეწონილია სპეციალური სამშენებლო მანქანების შექმნა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების წარმოების ყოველგვარი სტიმულირება.

ეკონომიკურ ეფექტიანობა ეფექტიანობის გაზრდისათვის დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მოქმედ საწარმოთა რეკონსტრუქციისა და ტექნიკური განახლების მოცულობის ზრდას. ამ შემთხვევაში დაბანდებული სახსრების უკუგება ჩქარდება. მრეწველობაში რეკონსტრუქცია და ტექნიკური განახლება უზრუნველყოფს ხვედრითი კაპიტალური დანანდების შემცირებას 8-10 პროცენტით, ხოლო ცალკეული საწარმოების მიხედვით — 20-25 პროცენტამდე. რესპუბლიკაში კაპიტალურ დანანდებათა ხვედრითი წილი რეკონსტრუქციისა და ტექნიკურ განახლებაზე მეთერთმეტე ხუთწლედში 27,9 პროცენტიდან 34,2 პროცენტამდე გაზრდილა. პერსპექტივაში გათვალისწინებული ეროვნული ეკონომიკის ეფექტიანობა ერთ-ერთ ამოცანად ეყენება. ამავე დროს ცნობილია, რომ მშენებლები მინიცდამაინც ხალისით არ ეკიდებიან სარეკონსტრუქციო სამუშაოებს მათი სპეციფიკურობის, შეზღუდულ ტერიტორიაზე სამუშაოთა წარმოების რთული პირობებისა და სხვა გარემოებათა გამო. ამიტომ მიზანშეწონილია სპეციალური სამშენებლო მანქანების შექმნა და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების სრულიად ახალი ტექნოლოგიის ინერგვა.

ეროვნულ ეკონომიკურ ეფექტიანობა ეფექტიანობა ეფექტიანობა

სსრ კავშირი ჩვენი საერთო სახლია

(დასასრული)

...ებთან. ჩვენში არის რესპუბლიკები, მოკავშირენი და ავტონომიური, არის ავტონომიური ოლქები, ავტონომიური ოკრუგები, და არის 55 მილიონზე მეტი კაცი, რომელიც თავიანთ ეროვნულ-ტერიტორიულ ფორმირებათა ფარგლებს გარეთ ცხოვრობენ, ანდა საერთოდ არ გააჩნიათ ასეთი რამ. რა ვუყოთ მათ?

შემდეგ. აკიოლთ ჩვენი ერთიანი სახალხო-სამეურნეო კომპლექსი და რესპუბლიკური სამეურნეო ანგარიში. როგორ უნდა თანამშემედროვენ ისინი და როგორ უნდა ეხელმძღვანელოთ სამეურნეო ანგარიშის — რეგიონული, ეროვნული ანგარიშის ფორმებში — საბჭოთა კავშირის ინტერესებს, სსრ კავშირის ყველა ხალხთა ინტერესებს. ეროვნული პრობლემები მრავალ ხრივ ეხებინება მატერიალურ ბაზას. ეკონომიკაში აქვს გადგმული ფესვი. მრავალ საკითხია ცენტრისა და ადგილების დამოკიდებულება.

დიდი დაკვა გაჩაღებული ენის გამო. გამოთქვამენ სწორ მოსაზრებებს, გამოთქვამენ არასწორ მოლად სწორ და საერთოდ მცდარ მოსაზრებებსაც. რა უნდა ვქნათ? რა გზას დავადგეთ?

ანდა, აკიოლთ ისეთი ცნებები, როგორიც არის ინტერნაციონალური, ეროვნული და ნაციონალისტური. ზოგჯერ ჩვენ ეროვნულ ანუ ნაციონალურს ალიქვამთ ნაციონალისტურად, რაც ყოველად მცდარია. ზოგჯერ ეს მედალი მეორე მხრიდან შემოგვიბრუნდება ხოლმე — ცდილობენ ნაციონალისტურის გასაღებას ნაციონალურად, ის კი არა — ინტერნაციონალურად.

გთხოვთ, რომელი ჩაემბეგით პირველი პაექრობაში, რომელი დაიწყებთ ამ, მე ვიტყოდი, ფრიად საძნელო სკა-ბაასს. სხვათა შორის, მოგახსენებთ, რომ ეს პირველია იმ მეხეკერტიდან, „პრავდის“ რედაქციას რომ აქვს დაგეგმილი. ჩვენ გვინდა მოვიწვიოთ საზოგადოებამეცოდნე და ეკონომისტი მეცნიერები, შუშები, კოლმეურნეები, ბოგუსმინომ თან.

3. ა. მიხაილოვი. დემოკრატიზაციამ, საკარობამ, აზრთა პლურალიზმმ წარმოაჩინეს ეროვნულ ურთიერთობათა დაჩრდილული მხარეები, რომელსაც დიდი ხნის ბანძილზე ეფარებოდა ყოფილ ეპოქა, ამაოდ, მაგრამ, მოგახსენებთ, ჭირმა თავი არ დამალა და სწორედ მათვე შექმნეს ამ სნეულებათა დემოკრატიული დაძლევისათვის საჭირო პირობები.

გარდაქმნის პერიოდში ეროვნული პოლიტიკის თეორიული და პრაქტიკული დასაბუთების გზაზე დიდი ნაბიჯი გადაგვადგმევინა XIX პარტიულმა კონფერენციამ. როგორც იცით, კონფერენციამ ცალკე რეზოლუცია მიიღო ამ საკითხზე. სხვა საქმეა, როგორ გიერკვნენ პარტიული კომბტეტები? რა არის ახალი მათს მუშაობაში და რაოდენ ქმედითია ეს სიახლე?

3. ა. კოლესნიკოვი. ჩვენ ამოცანად დავისახეთ დავსწროთ ხოლმე პრობლემებს. აღმა-ათის 1986 წლის ამბების შემდეგ შეძენილმა ყოსკრეტულმა გამოცდილებამ დაგვანახვა, რომ ამ მუშაობას ნიადაგ და მიზანმიმართულად უნდა ეწეოდნენ წარმომადგენლობითი ორგანონი. პარტიულ კომიტეტებში, არა შტატების გაბერვის, არამედ უმაქნისი ეროვნებათშორისი ურთიერთობის სექტორები. ისინი ანალიზებენ საქმის მდგომარეობას, განსაზღვრავენ ვის რა აქვს და რა მოიმოქმედონ, სანამ ეროვნული, ნაციონალური საკითხი ნაციონალისტურად გადაიქცევდეს. ეს ძალზე საფრთხილო მიჯნაა.

რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოში შეიქმენით ეროვნებათშორისი კომისია. ეგ შესაბამისად — კომისიები ადგილობრივ საბჭოებშიც. რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოსთან არსებულ კომისიაში შედიან სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები.

3. ბ. აფანასიევი. ბიუროკრატიული ხომ არ არის ასეთი სისტემა?

3. ბ. კოლესნიკი. სწორედ ის არის საქმე, რომ ამ სტრუქტურებში შედიან არა ჩინოვნიკები, არამედ ყაზახეთში მცხოვრები ყველა ერისა და ეროვნების წარმომადგენლები. ჩვენ შევეცადეთ ისე წარგვმართა საქმე, რომ ერთი ერის წარმომადგენლებს მეორის ინტერესებისათვის ეზრუნათ. ბევრს ვმუშაობთ შემოქმედ ინტელიგენციასთან, რომელიც მრავალჩრივ აყალიბებს საზოგადოებრივ აზრს. ძალზე გვესიამოვნა, როდესაც ერთ-ერთ შეხვედრაზე გავიგონეთ: „ახლა გვჯერა, რომ თქვენ ეროვნებათშორის ურთიერთობაში სამართლიან პოლიტიკას ატარებთო“.

ამას მართლაც დიდი მნიშვნელობა აქვს, რომ ადამიანებს ჯერათ ჩვენი, პარტიული ხელმძღვანელებისა. მაგრამ, რომ დაგეჯერონ, სიტყვა და საქმე ერთი უნდა გკრნდეს. ხალხს სიმართლე უნდა ელაპარაკოთ. აშენებას კი ჯერ უნდა ჰპირდებოდე, არამედ რეალობით უნდა ხელმძღვანელობდე. და უსათუოდ — ბოლომდე მიგაღწევდეს დაწყებული საქმე. აკიდოთ ბინის პრობლემა. იგი აწუხებს ხალხს. „პრავდა“ უკვე წერდა, როგორ ვწყვეტთ ჩვენ ამ პრობლემას. წელს, ისევე როგორც მარშალ, საშვიდნოვმბროდ შეასრულეთ წლიური გეგმა. ორი წლის მანძილზე შეეძელით დაგვეკმაყოფილებინა ალიიეველებე მყოფთა 40 პროცენტზე მეტი. ხალხმა ირწმუნა ჩვენი, და თავად აქტიურად ჩაება მუშაობაში. იგივე შემიძლია ვთქვა სასურსათო მომარაგებაზეც. სამი წლის განმავლობაში ხორცის მოხმარება ტაბარასკაში ერთ სულ მოსახლეზე 10 კილოგრამით გაიზარდა. გამოკეთდა მდგომარეობა სახალხო მოხმარების საქონლის მხრივაც.

ყაზახეთის მკვიდრნი მიგრაციის დიდი მოყვარულნი არ არიან. ამავე დროს ამკარად შეიძჩნევა შრომითი რესურსების სიჭარბე. როგორ მოვიქეცეთ? იმისათვის, რომ ყველა დაგეკმაყოფილა, სამუშაო ფრონტი მიეუალოვეთ ადამიანებს: სადაც შესაძლებელი იყო, ავაშენეთ მსუბუქი მრეწველობის საწარმოთა ფილიალები, ფერთოდ ეიუენებთ მინმრომას. ამან შესაძლებლობა მოგვცა მარტო მსუბუქ მრეწველობაში დამატებით მიგვეღო დაახლოებით 200 მილიონი მანეთის ბანაოთ მოხმარების საქონელი.

ეტაბი სტატეკით, ვიცოლთ რაც შეიძლება სრულად გავითვალისწინოთ ადამიანთა ინტერესები, ვეძებთ ეროვნებათშორისი საკითხების. ოლტმანოვი გადაწყვეტის გზებს. ეს დიდად უწყობს ხელს რესპუბლიკაში არსებული ვითარების გაჯანსაღებას.

3. ა. მიხაილოვი. ეროვნებათშორისი ურთიერთობის გართულების ერთ-ერთი მიზეზი ალხენება ის ფაქტი, რომ ეროვნული პროცესების მართვის ერებისა და ეროვნებების ინტერესთა გათვალისწინების მექანიზმში ერთგვარად დამაბინძეველი იყო. ეს ჯერ კიდევ 30-ან წლებში დაიწყო. ერთი მხრივ, ჩვენი პროგრამა ეროვნულ საკითხში ნათელია და იგი კეთილშობილური. მეორე მხრივ — ჩვენ გვქონდა ისეთი მოვლენები, როდესაც ამა თუ იმ ეროვნების ინტერესები იბღალებოდა, უგულებელყოფილი იყო. ამას კი კონფლიქტები მოსდევდა.

ბუნდი ვასილის ძემ თქვა, ყაზახეთის პარტიულ კომიტეტებში სექტორები შეიქმნა, საბჭოებში შესაბამისი კომისიები ჩამოყალიბდა. ეგ საკითხს პირადად რესპუბლიკის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ეკუთვნება. ეს, რა თქმა უნდა, კარგია. მაგრამ ეგ მაინც უფრო ტეტად მოქმედეს სტრუქტური ფაქტორი, არადა, უნდა იყოს შეგნებული, რომელიც არ დაუშვებდა ეროვნული და ინტერნაციონალური საწყისების შეჯახებას ამ უფაქზესი ზღვრების არაკეთარ გადაბრუბსა და დარღვევებს. ამასთან დაკავშირებით უდავოდ საგულისხმო იქნებოდა გაგვეგზავნა ვთქვათ, ისეთი საკითხი, როგორიც არის რესპუბლიკების, უწინარესად, რუსეთის, ყაზახეთის, უზბეკეთისა და სხვა მრავალეროვანი რესპუბლიკების უმაღლეს საბჭოებში საკუთარი ეროვნებათა საბჭოების, ეროვნებათა პალატების შექმნა, რომლებსაც გამოხატავდნენ ამ რესპუბლიკებში მცხოვრები ხალხების ინტერესებს?!

3. ა. კოლესნიკოვი. ჩემი აზრით, ეს სასარგებლო იქნება.

რ. ნ. ნიშანოვი. უთუოდ. ყველა ერსა და ეროვნებას წარმომადგენლობა ექნება ეროვნებათა საბჭოში. ეს განსაკუთრებით კარგია იმ რესპუბლიკებისათვის, რომლებსაც აქვთ ავტონომიური ფორმირებანი. ჩვენში, მაგალითად, ყარაყალპაყეთის ასს რესპუბლიკაა.

და ამ მიმართულებით შეგვიძლია წინ ვიაროთ. აი, აქ თქვეა, რომ სხვადასხვა ეროვნების 55 მილიონზე მეტი ადამიანი ცხოვრობს თავიანი ტერიტორიის გარეთ. რატომ არ უნდა შევქმნათ რესპუბლიკებსა ან ოლქებში მათთვის ეროვნული რაიონები, ეროვნული სასოფლო საბჭოებიც კი? როგორც წესი, ისინი კომპაქტურად ცხოვრობენ. კეთილდ, აკიოლთ იგივე ყირიმელი თათრები, კოლეელები, რომლებიც უზბეკეთში ცხოვრობენ. რომ შევქმნათ ეროვნული ფორმირებანი, ისინი კანონზომიერად წარმოდგენილი იქნებიან უმაღლეს ორგანონში და უმაღლესი ორგანონ დაეხმარება მათ ყველა პრობლემის გადაჭრაში.

3. ა. მიხაილოვი. სხვათა შორის, ეროვნული რაიონების, ეროვნული საბჭოების ფუნქციონირების გამოცდილება ჩვენ გვქონდა. ბევრ აქ დამსწრეს, ალბათ ახსოვს, ომამდელი ბერძენთა, გერმანელთა, ებრაელთა რაიონები... მარტო რუსეთის სფს რესპუბლიკასა და უკრაინაში შექმნილი იყო სამასზე მეტი რაიონი და სამი თასამდე სასოფლო საბჭო. მათი მეშვეობით წყდებოდა კულტურის, ენის განვითარების, სხვა ეროვნულ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების მრავალი საკითხი. რატომ არ უნდა გვქონდეს ქალაქებში ეროვნული კლუბები, კულტურული ცენტრები?

ბ. ბ. აბაშიძე. ვფიქრობ, რომ ეს მხოლოდ სასარგებლო იქნებოდა. ჩვენს ცხოვრებაში ყველაზე შესანიშნაია ხალხთა მეგობრობა. ამას ჩვენ ვუმღეროდით. და ალბათ, არაევინ არ ფიქრობდა იმაზე, რომ შეეფსრებოდით სუმგაითის ამბებს. აქ სხვადასხვა მიზეზია. ზოგიერთის შესახებ უკვე ითქვა. მე მინდა ვთქვა მწერლებზე.

მწერალთა ზედმიერია ისეთია, რომ თავიანი ხალხის ეროვნულს, მას არ შეუძლია წვიდეს ისეთი დინების წინააღმდეგ, როგორიც ყარაბაღშია. როცა მთელი ხალხი გამოდის დემოსტრაციაზე, მწერალს არ შეუძლია შინ ჩაიკეტოს. აზერბაიჯანელი მწერალი გამოდის თავის ხალხთან ერთად, სომეხი — თავის ხალხთან...

ნ. ა. კოლესნიკოვი. მაგრამ რისთვის გამოდის? არის შემთხვევები, როცა მასები შედარი გზით მიდიან, ჩაკეტნან დემოგოგთა დათოფლულ სიტყვებს, რომლებიც თავიანთ ამბიციურ მიზნებს ისახავენ. თუ არა მწერალი, ვინ ეტყვის ადამიანებს სიმართლეს?

რ. ნ. ნიშანოვი. არა მარტო მწერალი. თავისი სიტყვა უნდა თქვან პარტიულმა მუშაკმა, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებმა.

ბ. ბ. აბაშიძე. ჩვენში, საქართველოში ზმირად დიდ გაღიზიანებას იწვევს ზოგიერთი ინფორმაციის საშუალება, როცა სტალინისა და ბერიას დანაშაული გადაიქცევ მთელ ქართველ ხალხზე. თითქოს დანაშა

საქართველოს გეოგრაფიის სწავლების გაუმჯობესების მიზნით

საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს განიხილა რესპუბლიკის სასწავლებლებში საქართველოს გეოგრაფიის სწავლების გაუმჯობესების ღონისძიებათა საკითხი. მიღებულ გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია, რომ პარტიისა და მთავრობის დადგენილებათა განსახორციელებლად სახალხო განათლების ორგანოები თანამშრომლურად ზრუნავენ გეოგრაფიის სწავლების ხარისხის, მოსწავლეთა ეკოლოგიური კულტურის დონის ამაღლების, მათი ეკონომიკური განათლებისა და აღზრდის სრულყოფისათვის. შემუშავებულია და სრულდება გეოგრაფიის ახალი პროგრამები, მომზადდა რეკომენდაციები საქართველოს ზეგიორგიული სწავლების გაუმჯობესებისათვის, გამოიცა დამხმარე ლიტერატურა, შექმნილია ორი სასწავლო ფილმი საქართველოს ფიზიკურ და ეკონომიკურ გეოგრაფიაში, გადმოქართულდა V კლასის ბუნებისმეტყველების სახელმძღვანელო, გაიზარდა საქართველოს გეოგრაფიის სწავლების საათების რიცხვი, შექმნილია ახალგაზრდა მასწავლებელთა ლაბორატორია, ეწყობა გამსვლელი სემეინარ-პრაქტიკული კონფერენციები, თათბირ-სემინარები საქართველოს გეოგრაფიის აქტიურ საკითხებზე.

მიუხედავად გაწეული მუშაობისა, საქართველოს გეოგრაფიის სწავლებაში ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლია. კერძოდ, სრულიად არადამაკმაყოფილებელია საქართველოს გეოგრაფიის სასწავლო კურსის მოცულობა და შინაარსი, მასში არ არის გათვალისწინებული რესპუბლიკის ლანდშაფტური და ეკონომიკური ცვლილებები, სულ-ტადაა ასახული ეკონოგიის „საკითხები. საგაბს არ გაიჩნია დამოუკიდებელი სტატუსი და სწავლება გათვალისწინებულია გაფართულად საბჭოთა კავშირის როგორც ფიზიკური, ისევე ეკონომიკური გეოგრაფიის კურსთან, რაც, ბუნებრივია, მოსწავლეებს ვერ აძლევს სრულფასოვან წარმოდგენას თავისი შრომლიერი მხარის გეოგრაფიაზე.

რესპუბლიკის სასწავლებლების მასწავლებელთა გარკვეულ ნაწილს არა აქვს სპეციალური განათლება, ბუნებისმეტყველების საათებს დანიშნულებისამებრ არ იყენებენ, ღარიბი სკოლების სასწავლო-მატერიალური ბაზა, უზრუნველყოფილი არ არიან ქართულენოვანი რუკებით, ატლასებით, საქართველოს კონტურული რუკებით, ზელსაწყოებით, საერთოდ არ არის თვალსაჩინოებები და დიაფილმები, კოდპოზიტივები და სხვ.

მასწავლებელთა ერთი ნაწილი ვერ უზრუნველყოფს საქართველოს გეოგრაფიის სწავლებას იმის გამო, რომ არ იცნობს აღნიშნულ კურსს; სათანადოდ ვერ იყენებს მის აღმზრდელობითს პოტენციალს. მოსწავლეები სუსტად ეარკვევიან ბუნების კანონებში. ადგილობრივი მეშაობა ბუნების დაცვის თვალსაზრისით მოწყვეტილია პრაქტიკას.

დაბალია უმაღლეს სასწავლებლებში ახალგაზრდა სპეციალისტთა მეთოდიკური მომზადების დონე, შეუსაბამობაა პროგრამასა და სახელმძღვანელოს შორის. დღემდე ვერ მოგრიხდა საქართველოს გეოგრაფიის ახალი პროგრამის გამოცემა, ახალი სახელმძღვანელოს შექმნა, ავტორთა კოლექტივების შერჩევა, სკოლების უზრუნველყოფა საქართველოს გეოგრაფიის სასწავლო ატლასით. უყურადღებოდ არიან დატოვებული არაქართული სკოლების გეოგრაფიის მასწავლებლები, სუსტია მთლიანი სასწავლო-მეთოდიკური დახმარება. სათანადო ყურადღება არ ეთმობა საქართველოს გეოგრაფიის სახელმძღვანელოს თარგმნის ხარისხს.

რესპუბლიკის სასწავლებლებში საქართველოს გეოგრაფიის სწავლებაში არსებულ ნაკოვანებათა აღმოფხვრისა და შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით სამინისტრომ დაამტკიცა საგნის სწავლების გაუმჯობესების კომპლექსურ ღონისძიებათა გეგმა. გეგმის შესაბამისად 1989-1990 წლებში გამოიცემა საქართველოს გეოგრაფიის პროგრამა, მეთოდიკური ლიტერატურა, საკითხავი წიგნი, დამხმარე სახელმძღვანელო, შეირჩევა ავტორთა კოლექტივი ორიგინალური სახელმძღვანელოების შესაქმნელად.

პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში შემოღებულ იქნება ეკოლოგიის კურსი. განხორციელდება ღონისძიებანი 1990 წლიდან ეკოლოგიის კურსის სწავლებისათვის საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში. გამოიცემა საქართველოს სსრ გეოგრაფიის სასწავლო ატლასი, ქართულენოვანი სასწავლო რუკები, საქართველოს კონტურული რუკები, შეიქმნება გეოგრაფიის სასწავლო ფილმების სერიალი, დიაფილმები, სლაიდები, კოდპოზიტივები. დასძენია საკითხი, რომ „უმაღლეს პედაგოგიურ სასწავლებლებში გაიხსნას გეოგრაფიის ფაკულტეტის რუსული სექტორები, ცხინვალისა და თელავის პედაგოგიურ ინსტიტუტებში — გეოგრაფიის კათედრები.

უფრო საინტერესო და მიმზიდველი გახდება სასწავლო ტელეგაკვეთილების გადაცემა, გახსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა საქართველოს გეოგრაფიის სასკოლო ეკონომიკურ-სოციალურ-ეკონომიკურ ტერიტორიულ-საწარმოო კომპლექსებზე, სუსტია მთლიანი სასწავლო-მეთოდიკური დახმარება. სათანადო ყურადღება არ ეთმობა საქართველოს გეოგრაფიის სახელმძღვანელოს თარგმნის ხარისხს.

რესპუბლიკის სასწავლებლებში საქართველოს გეოგრაფიის სწავლებაში არსებულ ნაკოვანებათა აღმოფხვრისა და შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით სამინისტრომ დაამტკიცა საგნის სწავლების გაუმჯობესების კომპლექსურ ღონისძიებათა გეგმა. გეგმის შესაბამისად 1989-1990 წლებში გამოიცემა

ორი ხალხის ძმობის სიმბოლო

რაზეც უკვე ვიუწყებოდით, უნგრეთის ქალაქ კეჩკემეტში 28 ოქტომბერს გიამართა შოთა რუსთაველის ძეგლის გახსნა. ამ მოვლენასთან დაკავშირებით მოძმე ქვეყანაში იყვნენ საქართველო-უნგრეთის მინისტრი ვ. ასათიანი და რუსთაველის საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, პოეტი რეზან ამაშუკელი, ძეგლის ავტორები—მოქანდაკეები მამა-შვილი კონსტანტინე და მერაბ მერაბიშვილები, არქიტექტორი ნოდარ მგალობლიშვილი.

საქინფორმის კორესპონდენტმა ხოხოვა ვ. ასათიანსა და რ. ამაშუკელს გაუწიერებინათ ქართველი და უნგრელი ხალხების კულტურული ურთიერთობის ისტორიაში ამ შესანიშნავი მოვლენისადმი მიღებული შთაბეჭდილებანი:

— რუსთაველის ძეგლის გახსნა უნგრეთში გასაკვირებელი ნამანსეტია ქართული კულტურის ისტორიაში, — თქვა ვ. ასათიანმა. — ჩვენს დიდ პოეტს, ფილოსოფოსსა და მოაზროვნეს პირველად დაუდგეს ძეგლი ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთ. ეს ძალ უფრო სასიხარულოა, რომ შესანიშნავ ძველ ქალაქ კეჩკემეტში, სადაც იქმნება კულტურული ცენტრი — საკულტურული ურთიერთობათა ინსტიტუტი. ეს ინსტიტუტი ეროვნული ურთიერთობების დამყარებას ისახავს. ეროვნული ურთიერთობების ამ ფორმა ეროვნული ურთიერთობების ამ ფორმა ეროვნული ურთიერთობების ამ ფორმა